

«Κρίσεις» κατοίκησης: «Παράνομες» πρακτικές του κατοικείν.

Έπειτα από επτά χρόνια έντασης της οικονομικής κρίσης, τα σημάδια του αποκλεισμού και της αποστέρησης μετασηματίζουν (και) το σώμα της πόλης. Η κατανομή των χαρακτηριστικών της «κρίσης» διαπλέκεται άνισα στο χώρο, μετασηματίζοντας βίαια, ετεροβαρώς και ανομοιόμορφα, υλικά και συμβολικά όρια. Η πόλη και ο χώρος εμπλέκονται στα αφηγήματά της και λοξοδρομούν υπό το βάρος των προταγμάτων της. Αν θεωρήσουμε την «κρίση» ως μια σύγχρονη κατάσταση μονιμότητας που παράγει καινούργια νοήματα, νόρμες και υλικότητες, τότε, πώς ενοικούμε (σ)το χώρο στο συγκεκριμένο της κρίσης;

Η επείγουσα κατάσταση, που διαμορφώνεται, σκιαγραφείται από συστηματικές καταγραφές και έρευνες οι οποίες προσεγγίζουν τη στεγαστική κρίση και επισφάλεια. Παράπλευρα αυτών των μελετών, «λαθραίοι» τρόποι κατοίκησης και διαμονής ανασύρουν σχήματα επινοητικότητας και τεχνασμάτων (συν)διαμορφώνοντας, εκ νέου, το μοντέλο της σύγχρονης κατοικίας στο επίπεδο της καθημερινής ζωής. Επινοήματα, τεχνάσματα και τακτικές, άλλοτε σιωπηλές ή περισσότερο εμφανείς πρακτικές κατοίκησης, επαναανοηματοδοτούν τη σχέση του κατοικείν με την υλικότητα, μετασηματίζοντας τα όρια του ανοιχτού, του ιδιωτικού και του κατοικήσιμου.

Μέσα από το παράδειγμα μιας «παράνομης» πρακτικής κατοίκησης, θα διερευνηθούν οι τρόποι με τους οποίους υπονομεύονται οι διχοτομικές παραδοσιακές προσεγγίσεις της κατοικίας, εκβάλλοντας σε μια σύγχρονη αποδιοργάνωση των διπολικών στερεοτύπων όπως το μέσα και το έξω, το ιδιωτικό και το δημόσιο, το ανοιχτό και το κλειστό. Πώς επενεργούν, στο επίπεδο της κατοικίας, οι καθημερινές «πρακτικές εκτροπής» και πώς συσχετίζονται με την έννοια της ίδιας της κατοικίας, της κοινότητας και της πόλης; Πώς ο χώρος «απενεργοποιείται» και «ενεργοποιείται» αλλιώς, μέσα από ετερόδοξες και ετεροτοπικές χρήσεις; Αν θεωρήσουμε την κατοίκηση ως την επιτελεστική διάδραση σωμάτων και χώρων, πώς ο «εκ-τοπισμός και εν-τοπισμός» των σωμάτων επιδρά στο σύγχρονο κατοικείν; Πώς η μεταβαλλόμενη υλικότητα αλλά και η φαντασίωση του οίκου επαναπλασιώνεται υπό τη βιαιότητα του σύγχρονου τοπίου των «κρίσεων»;

ΓΙΑΝΝΑ ΜΠΑΡΚΟΥΤΑ ΥΔ Αρχιτεκτονικής Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.